

נח תשפ"א אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מוריגו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הגחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון רליון

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון: 077-2612984 שלוחה 9

סובל, שזה גורם לו עצבות, יהיה חיים טובים.

כי מה גורם לאדם עצבות? מה פירוש דברי הפסוק: "וַיַּעֲצֹבוּן יָדֵינוּ"? שאדם חושב שהפרנסה וכל היגיעה שלו זה תלוי בו ובעצמו, כמו שכתוב (תהלים קטו, ד): "עֲצִיבֵיהֶם כַּסֶּף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יָדֵי אָדָם" - מה גורם עצבות לבן אדם? כשהוא חושב שהכסף והזהב זה מעשה בני אדם: "אני צריך להתייגע מאד לעשות הרבה כסף... והוא מכנים את כל הכוחות שלו בעוד כסף ועוד כסף, ומה זה גורם? עיצבון, שזה: "עֲצִיבֵיהֶם" - העיצבון מגיע בגלל שהושבים ש"כַּסֶּף וְזָהָב" זה "מַעֲשֵׂה יָדֵי אָדָם".

אבל מיד כשאדם מקבל את הדעת של הצדיק, שהפרנסה תלויה ביד הקב"ה, בוודאי אנחנו עושים פעולה והשתדלות, שיתקיים (דברים טו, יח): "וּבִרְכָּהּ הַיְוָיָה אֱלֹקֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה", אבל אנחנו שמים את כל

חסדי השם יתברך, אנחנו אוהזים בפרשה השניה של התורה - פרשת נח, ובוודאי בפרשיות אלו שבתחילת התורה יש הקדמה ולימוד לכל השנה, איך נוכל לעבור את השנה לשלום, בשמחה ובאהבה, שזה בעצם כל הענין של "תולדת נח", מי לא מחפש בחיים שלו מנוחה - שיקויים בו (בראשית ו, ט) "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ - נֹחַ" - שבאמת תהיה לו מנוחה? שמכל המעשים שלו, מהילדים שלו, מהבית שלו, יזכה ל"נח" - מנוחה, שזה מה שכתוב בסוף פרשת השבוע שעבר בלידת נח (בראשית ה, כט): "וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לְאמֹר" - למה הוא נקרא 'נח'? על שם: "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וַיַּעֲצֹבוּן יָדֵינוּ" - שהצדיק הזה ינחם אותנו "מִמַּעֲשֵׂנוּ וַיַּעֲצֹבוּן יָדֵינוּ" - אדם עובד קשה בחיים שלו, הוא מלא עצבות ומרירות, והוא צריך את הצדיק שינחם אותו ויראה לו דרך בחיים, שבמקום הטרחה והסבל שהוא

הביטחון שלנו אל הקב"ה, ומבקשים ממנו שיפרנס אותנו בכבוד, ברווח, בנחת ובהתר.

אבל על זה צריכים צדיק, שיתקיים: "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצוֹן יְדִינוּ", שפה בוודאי הרמוז לגילוי האור של רבנו, כי השם שלנו רבנו כתוב פה – "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ", זה הגילוי של הצדיק, שהוא מגלה לנו אלקות בכל דבר. הנה בשעת קריעת ים סוף, נפקחו עיני כל עם ישראל, וראו את השכינה, ואמרו (שמות טו, ב): "זֶה אֱלֹהֵינוּ", כשמשיח צדקנו יבוא יקום (ישעיהו כה, ט): "וְאָמַר בְּיָוֵם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיִוָּשִׁיעֵנוּ זֶה הָיוּ"ה קִוִּינוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּיִשׁוּעָתוֹ", וכמו שהגמרא אומרת (תענית לא.), שכל אחד יראה באצבעו ויאמר זאת, וזה מה שהצדיק – רבנו הקדוש – מכנים בנו, פותח את העיניים שלנו, פותח את הלב שלנו, שנזכה לדעת שהתכלית בזה העולם לא להיות כל היום ברדיפה אחר העולם הזה ולהיות עסוק בזה, אלא שתגיע לאדם קצת מנוחה.

נקראת מנוחה אמיתית!

אבל המנוחה הזאת באה מתוך יגיעה, כמו שכתוב (איוב ה, ז): "אָדָם לְעֵמֶל יוֹלָד" – שאדם נולד לעמל, ואומרת הגמרא (סנהדרין צט:): על הפסוק הזה, ש'עמל' הכוונה "עֵמֶל פָּה", שאדם יכנים את העמל שלו בתוך תורה ובתוך תפילה, ואז יש לו מנוחה! הנה מצד אחד הוא יגע, כי באמת זו יגיעה גדולה מאד, והוא בוודאי מתייגע על לימוד התורה – קובע לעצמו שיעורי תורה בכל מקומות התורה, וגם הוא מתייגע בתפילה – לדבר הרבה אל הקב"ה, לבקש את כל מה שהוא צריך, הוא יודע שאין לו שום עצה בעולם אלא רק לבטוח בהשם ולבקש ממנו ישועה בכל מה שצריכים – הן אם זה ברוחניות, והן אם זה בגשמיות, אך זו המנוחה האמיתית. אדם רוצה להתגבר על היצר הרע שלו, ורוצה

ואיזו מנוחה? הגמרא אומרת (ברכות סד.) שלצדיקים אין מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, אז איך זה נקרא 'מנוחה'? אלא מדברים ממנוחה

לצאת מהמידות הרעות והתאוות הרעות שלו, הכל ע"י תפילה, שאדם מכנים את כוחו בתוך תפילה, ומפרש שיחתו לפני הקב"ה בתמימות ובפשיטות גמורה.

זה הלימוד של הצדיקים, שהם מנחמים אותנו "ממעשינו ומעצבון ידינו" – שאנחנו לא תולים את המעשים בנו – בעצמנו, מאיפה באות כל הצרות של האדם? שאדם אומר (דברים ה, יז) "פְּחִי וְעַצֶּם יְדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה" – "הכל תלוי בי, הכסף תלוי בי, שידוך תלוי בי, נחת דקדושה תלוי בי, הכל תלוי בי"... ואז אדם בא לידי אכזבות, כי הנה הוא חשב שהוא יצליח, ולא הולך לו.

אבל מיד כשאדם מבין שבאמת הכל תלוי בי, אבל איך זה תלוי בי? ע"י שאני מוסר עצמי לגמרי להקב"ה, ואיך אני מוסר עצמי אליו יתברך? סתם? אני יושב בספה ואני אומר שהקב"ה יעשה את הכל?... אלא אני מתייגע בתורה ובתפילה, ואני מבקש הרבה את הקב"ה, ואני לא נח מלהגיד תפילות להקב"ה, ולבקש את הקב"ה על כל פרט ופרט של החיים.

אז מצד אחד זה לא נראה כמו מנוחה, כי אני עובד, אבל העבודה

שלי זו המנוחה הכי גדולה! זו "מנוחת אמת ואמונה"! אז הנפש של האדם באה לידי מנוחה, הוא זוכה ש"אֵלֶּה תוֹלְדֹת נַח – נַח" – שהוא בישוב הדעת ובמנוחה.

ובן אדם כזה יש לו חן, שאותיות נח זה חן – שנמשך עליו חן, ורבנו מסביר (ליקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן א) שע"י לימוד התורה אדם ממשיך על עצמו חן, ומה קורה? שכל התפילות שלו נתקבלות – שמקבלים את התפילות שלו, שזו הזכות לאדם שזוכה לחן, שהוא מתייגע – לומד בכח גדול, וזה עוזר לו שכל התפילות שלו נתקבלות למעלה.

אז על זה באה התורה הקדושה בתחילתה – אחר בראשית, שהנה "בראשית" זה תחילת הבריאה – בריאה חדשה, אבל מה עושים עם הבריאה חדשה הזאת? צריכים להגיע לידי מנוחה, והתורה הקדושה מלמדת אותנו לא להתפעל ממה שהולך בחוץ, הנה בחוץ יש שפך מים רבים, וצריכים להינצל מזה, וכמו שכתוב בפסוק (תהלים לב, ו): "עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהִים לְעֵת מְצֵא רַק לְשֹׁטֵף מַיִם רַבִּים אֱלֹהִים לֹא יִגִּיעוּ" – מה זה ה"שטף מים רבים"? זה כל מה שנעשה בחוץ, כל הרעש והבלגן שיש בעולם, שאדם

שהוא לא בתוך המסגרת של תורה, מפילה, עבודת השם, אזי זה "שטף מים רבים" – זה שיטפון, זה מבול, שזה לשון של בלבול, וכדברי רש"י (ו, יז): "מבול. שבלבל את הכל".

מנוחה, בדיוק כמו בן אדם שמסתובב תמיד עם פנים זועפות, עם עצבות ומרה שחורה, שהוא גורם לבריות ליפול בכור. מוהרא"ש תמיד היה חוזר על המאמר של ר' ישראל סלנטר ז"ל, כשהוא פעם פגש בן אדם עם פנים עצובות ומרה שחורה, אזי אמר לו: "תסלק את הבור שלך מרשות הרבים!", והאדם מתמיה מאד: "איזה בור הפרתי?... על איזה בור מדובר?... אבל הפנים שלך זה "בור ברשות הרבים"! בני אדם מסתכלים עליך, ונכנסים לתוך עצבות ומרה שחורה. ומה ההפך של זה? פנים של צדיק, שיש לו פנים מסבירות, חיוך תמיד לכולם, מילה טובה, זה ממשיך את השכינה!

גם היה לנו בסוף פרשת שבוע, גבי הסבא-רבה של נח, ששמו היה חנוך, וכתוב אצלו (בראשית ה, כד): "וַיִּתְּחַלֵּף חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹקִים" – חנוך תמיד הלך עם הקב"ה, והסוף היה שהוא: "וַיֵּאֱיָנֹו" – הוא נכלל לגמרי באור אין סוף, והוא היה מאלו שעלו חיים לשמים, וכתוב במדרש תלפיות שהוא נעשה המלאך מט"ט, שהוא מלמד סנגוריא על נשמות ישראל, ומה מרומז בשמו 'חנוך'? 'חן הוי"ה' [כי המילה 'חנוך' מורכבת מ'חן' ו'כ"ו' שזה גימטריא

והדבר הזה – "מבול", זה קורה במוח של האדם, השם ישמור, שכשהוא לא זוכה למנוחה אמיתית, לדבק עצמו בתורה ובתפילה, אזי כל המוח שלו, השם ישמור, מבול ושיטפון, ואין לו מנוחת הנפש, והעיקר בחיים שאדם יזכה למנוחת הנפש, מה זה 'מנוחת הנפש'? לא הכוונה שהוא יושב עם ידיים חבוקות ואינו עושה כלום... זו לא מנוחת הנפש, אלא מנוחת הנפש זה כשהוא מכניס את עצמו בדברים טובים, הוא מחפש את הטוב שבכל מקום, מחפש לקרב בריות, מתחיל עם עצמו – דן את עצמו לכף זכות, בבית דן את אשתו לכף זכות, וכן דן את הילדים לכף זכות, יש לו תמיד מילה טובה בשביל כולם, וכן כך לאחרים – לחברים, הוא תמיד מסתובב עם חיוך על הפנים, שזה לבד מביא לאדם ולכולם את אור השכינה.

כשרואים בן אדם שמסתובב עם סבר פנים יפות, עם חיוך על הפנים, ותמיד יש לו מילה טובה לכולם, אזי אדם זה מכניס שמחה בכל מקום, הוא מכניס

שם הוי"ה (26), שהיה תמיד נמשך עליו ענין של חן, שזה אדם שהולך תמיד עם הקב"ה, שזה בדיוק מה שכתוב אצל נח (בראשית ו, ט): "את האֱלֹהִים תִּתְהַלֵּךְ נֹחַ" - אדם צריך להרגיל את עצמו ללכת עם הקב"ה, ומה זה 'ללכת עם הקב"ה'? אדם שהוא מרגיל את עצמו תמיד לדבר עם הקב"ה, ומבקשו על כל דבר קטן, אזי זה נקרא מנוחה - הוא נח, הוא הולך ביחד תמיד עם הקב"ה, וזורק תפילות על כל דבר - ימין ושמאל, כל מה שהוא צריך, הוא לא מתייאש, הוא צריך ישועה, צריך רפואה - מבקש את הקב"ה, צריך שידוך - מבקש את הקב"ה, הוא לא עוזב, הוא יודע ש"השידוך שלי תלוי ביד הקב"ה!".

הגמרא אומרת (מועד קטן יח:): "מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש, מן התורה דכתיב (בראשית כד, נ) ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר, מן הנביאים דכתיב (שופטים יד, ד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה' היא, מן הכתובים דכתיב (משלי יט, יד) ומה' אשה משכלת", כשאדם יודע שהשידוך שלו תלוי בהקב"ה, הוא מבקש הרבה, הוא לא עוזב - "אני לא יודע מה, אני יודע שהישועה שלי תלויה בהקב"ה!".

אדם צריך שלום בית - מבקש הרבה מהקב"ה, בוודאי צריך לקיים את העצות של הצדיקים, להתקרב לצדיקים ולקבל עצות נכונות, ואם עם כל זה עדיין יש קשיים ולא הולך כ"כ 'חלק' כמו שחשב, אזי צריכים הרבה תפילה, לבקש הרבה את הקב"ה. בכדי לקיים את העצות של הצדיקים, על זה לבד אנחנו צריכים תפילה! לפעמים העצות הן ברורות, אבל לא כ"כ קל לקיים אותן, אז על זה צריכים תפילה, לבקש הרבה את הקב"ה שיוזכה לציית ולקבל את העצות של הצדיקים, ואז זה נקרא: "זה יִנְתְּמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ" - הצדיק מנחם אותנו עם מעשנו, חשבנו שהכל תלוי בנו והכל בידינו, אבל הנה מה זה גורם? "וַיִּמְעַצְבוּן יְדֵינוּ" - זה גורם עצבות, אבל הצדיק הוא זה שתמיד מעורר אותנו שאין זה (דברים ח, יז) "בְּחַי וְעֵצֶם יְדֵי עֲשָׂה לִי אֵת תְּחִיל תְּזַח", אלא הקב"ה "הוא הַנִּתֵּן לָךְ פֶּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל" (שם, יח) - הכל בא רק מהקב"ה!

זה הלימוד בתחילת התורה - הלימוד של פרשת נח, שבוודאי בבראשית היתה בריאה חדשה, אבל הקב"ה הראה לנו שאם עדיין לא זוכים לקבל לימודים אמיתיים, ואדם הולך אחר שרירות ליבו, אזי, השם ישמור, נעשה (בראשית ו, יא): "וַתִּשָּׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי

הַאֲלֵקִים וְתִמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס" – שממש כל העולם מלא חמס, והנה רואים בכל פינות העולם – מזרח, מערב, צפון ודרום, הכל מלא שקר וחמס, מה עושים? צריכים לברוח לצדיק, שזה נח, שהוא ינחם אותנו "מִמַּעַשְׁנֵנוּ וּמִמַּעֲצָבוֹן יְדִינוּ", הקב"ה אומר לנח: "אַתָּה רְאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בְּדוֹר הַזֶּה", שיכול להיות שכל הדור, השם ישמור, מאד מאד שפל, וזה גורם, השם ישמור, כל מיני דינים וגזירות, רחמנא ליצלן, אבל בכח הצדיק יכולים להינצל מהכל!

והקב"ה מצווה לנח שההצלה שלו תהיה ע"י תיבה, וכתוב בכל הספרים הקדושים ׀ורבנו קבע על זה שתי תורות בליקוטי מוהר"ן – בחלק א, סימן ט, ובסימן קיב, שהתיבה של נח זה תיבת התפילה, 'תיבה' זה 'מילה' – תיבה קדושה, שאדם יכניס את עצמו בתוך תיבות קדושות – מילים טובות, דיבורי תורה, דיבורי תפילה, דיבורי נחמה, דיבורי אמונה ויראת שמים, זה "תיבת נח" – 'תיבה' שתגרום לכולם להגיע לידי 'מנוחה', בחוץ יכול להיות ממש מבול שוטף, והכל נשחק ממש, אבל הצדיק זוכה לסגור את עצמו בתוך התיבה, וכל מי שנכנס ביחד אתו – הוא ניצל! וזהו הרצון של הקב"ה.

כתוב בזוהר חדש בפרשת נח (דף כט ע"א), שאחר המבול, כשנח יצא מהתיבה, התחיל לבכות: "רבנו של עולם, מה קרה פה? כל העולם נשחק ממש, ולא נשאר כלום", והקב"ה אמר לנח: "היית מקודם צריך להחזיר את כולם בתשובה, שכולם יזכו להיכנס לתוך התיבה"... אבל זהו הלימוד שאנחנו לומדים מפרשת נח, שאנחנו צריכים לבנות את התיבה הזאת, ומה זה 'תיבה'? 'תיבה' של תפילה, לדעת שאין לנו שום מכסה והצלה מהמבול שיורד בחוץ אלא רק ע"י תיבה של תורה ותפילה, כפי שאנחנו ניכנס לזה בן יהיה לנו אור! תהיה לנו ישועה בכל הענינים!

רבנו מלביש את זה בפסוק (בראשית ו, טז): "צַהֵר תַּעֲשֶׂה לְתִבָּה", ורש"י אומר: "צַהֵר. יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טוב המאירה להם", היינו ש"צַהֵר" זה לשון של "אור", ו"צַהֵר" זה אותן אותיות של "צָרָה", וגם אותיות של "רִצָּה", שהצדיק מראה לנו איך להינצל מכל הצרות, ולהפוך את ה'צַרָה' ל'צַהֵר' – לאור, כמו שרבנו מסביר, שבעבודת התפילה יש שתי בחינות, יש אחד שהוא עדיין לא בכח להאיר לכולם כמו אבן טובה, אבל לכל הפחות לעצמו יפתח חלון, יתן לאור

להיכנס מבחויך, שזה כ"כ חשוב שאדם תמיד יפתח בעצמו חלון: "תאיר ביי! אני רוצה! אני מאמין שיש דרך, יכולים לצאת מכל החושך הזה, יכולים להינצל מכל המבול הזה, אני מאמין! תאיר ביי! תגיד לי איך!" אל תחשוב: "אני אבוד, אין לי תקווה בחיים, ניסיתי כבר את הכל" ומיואש, אין דבר כזה! יש חלון בנפש האדם, שמיד שהוא מבטל את עצמו, הוא פותח חלון, הוא יודע שבחויך יש אור, אך יש וילון ומכסה - יש משהו שסותם את האור, ומיד כשהוא פותח את זה - הוא מזיז את התרים, הוא מזיז את הווילון, ונותן לאור להיכנס, אזי הוא מתחיל להרגיש טעם בחיים, מתחיל להרגיש: "יש לי תקווה בחיים, חשבתי שאף פעם לא יהיה לי שלום בית, ואני רואה שיש אפשרות! יש אפשרות לחיות פה במנוחה".

לאור! יעשה מ'צרה' 'צחר', ובוה הוא יהיה מרוצה, שזה ג"כ אותיות 'רצה', שהוא יהיה מרוצה להקב"ה, יש לו רצון, שזו המדרגה הכי גבוהה, ואיך זוכים לרצון? זה אותו ענין, ענין של תפילה, לבקש הרבה מהקב"ה, ולידע שאין שום עצה, אפילו רואה לפניו מבוי סתום, ולא יודע איך יפרוץ את החומה שלפניו, איך ידלג מעל החומה שלפניו, והנה יש לאדם כל מיני דרכים ו'פטנטים' היאך לשבור החומה - יביא 'בולדזור' וכו', אבל כשאדם יודע: "רבונו של עולם, בלתך אין להושיע! בלעדיך, רבונו של עולם, אין לי שום ישועה!" אז הבן אדם הזה הוא כבר ייוושע, כבר יש לו ישועה! מיד כשאדם מכיר שאת כל הכח שלו הוא מוכרח לקבל רק מהקב"ה, זו הישועה שלו! וזה הלימוד שהתורה מלמדת אותנו בפרשת נח.

הנה הקב"ה ציווה לנח לבוא לתוך התיבה עם בניו ואשתו ונשי בניו, וזאת כדי ללמד אותם שיש דרך, שיכולים להינצל! אם אדם סוגר את עצמו בתוך תיבת התפילה, הוא יודע שבכל דבר שהוא צריך, אין לו כתובת אחרת, אלא רק כתובת אחת יש לו - רק לפנות אל הקב"ה, זה יעזור לו להפוך את כל הצרות שלו

יש ספר 'בעל שם טוב' על התורה וזהו ליקוט מכל תלמידי הבעל שם טוב, ספר נפלא שליקטו מכל תלמידי הבעש"ט, ותלמידי תלמידיו, והפרשה הכי גדולה בספר - שזה גם חלק גדול ועיקרי בספר - זה פרשת נח, כי שם מביאים את כל הלימודים - כל הדיבורים מהבעש"ט על עבודת התפילה, שאדם יודע שיכול להיות

בחויז מכול – וכדברי רבנו ז"ל, שבסוף הימים יהיה מכול לא של מים, אלא מכול של כפירות ואפיקורסות, של כל מיני תאוות רעות, רחמנא ליצלן, ולא תהיה דרך להינצל רק ע"י תיבת נח – תיבת התפילה, תיבת האמונה, שאדם מכנים את עצמו – כל-כולו בתוך האמונה הקדושה, וסוגר עצמו שם.

הנה שומעים בתקופה האחרונה כ"כ הרבה על 'סגר', וזה בדיוק מה שהיה עם נח הצדיק, הוא היה מתפלל מה שכתוב בפסוק (תהלים קמב, ח):

"הוֹצִיָאָה מִמִּסְגָּר נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת שְׁמֶךָ" [כך אומרים חכמינו הקדושים – בראשית רבה, פרשה לד; מדרש תנחומא פרשת נח, סימן ט], כי הוא היה סגור בתיבה, וכמו שאומר הפסוק (בראשית ז, טז): "וַיִּסְגַּר הָרִי"ה בַּעֲדוֹ" – שהשם סגר את התיבה בעדו: "אתה תהיה סגור פה איתי לבד", וזה לא היה קל, היתה עבודה מאד מאד קשה לנח, הוא היה צריך לטפל בכל החיות ובכל הבהמות, והיו בתוך התיבה שלוש קומות, העליונה לנח ומשפחתו, וקומה שניה לחיות ובהמות, וגם היתה קומה אחת לזבל, שלימדו את נח איך מסתדרים עם הכל! וכמו שאומר הפסוק: "תְּחַתֵּימֶם שְׁנַיִם וְשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה", הצדיק הוא מטפל עם הכל,

גם עם חיות ובהמות, הוא מאכיל אותם, ומלמד אותם איך להתחזק מעמד, אבל לא רק זה, אלא יש גם קומה של זבל, שזה ג"כ היה בתוך התיבה, וזה לימוד לאדם שצריך לדעת איך להתמודד גם עם זה, שלפעמים אדם מרגיש את עצמו ממש בשאל תחתית – "תְּחַתֵּימֶם" – הוא ממש למטה, במקום של הזבל, ומה עושים שמה? כשאדם יודע שעליו לחזור ולעלות חזרה להקב"ה, סוף כל סוף הוא יגיע לשמה!

רבנו צעק: "אין שום יאוש בעולם כלל!" כל זמן שאדם מחזיק את עצמו ביחד עם הצדיק, והוא מכנים בעצמו הלימודים של הצדיק, אזי אין שום ירידה בעולם שלא יוכל להפוך אותה לעלייה! אולי הוא עדיין עכשיו מרגיש את עצמו "תְּחַתֵּימֶם" ממש, בשאל תחתית, רחמנא ליצלן, אבל עם הלימודים של הצדיק הוא יעלה! הוא יעלה מקודם לקומה השנייה – הקומה שיש שמה את הבהמות והחיות, רבנו פעם אמר, שזו חכמה גדולה להיות כמו בהמה, כי לפעמים אדם צריך לסלק את השכל שלו לגמרי: "אני לא יודע כלום, אני כמו בהמה", דוד המלך אומר בתהלים (עג, כב): "בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ" – הייתי צריך להתנהג

ממש כמו בהמה: "אין לי שכל, אני לא יודע כלום".

אבל מה קורה לבסוף? שאדם עולה לקומה העליונה - לקומה השלישית, שזו הקומה של בני האדם, הוא מתחיל להכיר ש"הנה הקב"ה הוא פה המנהיג, הוא מביא את המים בחוץ, והוא אמר לבנות את התיבה ולסגור את עצמנו בתוכה". הפגר צריך להיות דבר שאנחנו סוגרים את עצמנו עם הקב"ה, כמו שצדיקים פירשו את תפילת נעילה בסוף יום הכיפורים, וכן בכל סוף של חג - "נעילת החג", שזה לא שנועלים וסוגרים את החג וזהו... כמו שאדם יש לו חנות, והנה הוא נועל את החנות בערב וזהו... אלא כאן זה בדיוק הפוך, האדם נועל את עצמו ביחד עם הקב"ה, הוא סוגר עצמו יחד עם הקב"ה, וכמו כאן: "וַיִּסְגַּר הַחַי"ה בַּעֲדוֹ", שמה שבחוץ לא יגיע אליי, אני סגור ביחד עם הקב"ה, בחינת (דברים לב, יב): "הַחַי"ה בְּדַד יִנְחָנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל יִכָּר", הבידוד הזה צריך לקרב אותי אל הקב"ה, לדעת שאין לי שום תקווה בחוץ!

וזו מה שקרה במבול, שהפסוק אומר (בראשית ז, יב): "וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה", וגם בזה יש רמזים לזה, כי "אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה" זה בחינת הארבעים סאה של המקווה, ו"אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה" זה גם מרמז על התורה, שמשא רבנו עלה להר ארבעים יום וארבעים לילה, ואז הוא קיבל את תיבת התורה. רבנו לימד אותנו, ששתי העבודות האלו תמיד הולכות ביחד, וזה בעצם אחד, כמעט כל תורה בליקוטי מוהר"ן - אם תסתכלו טוב תראו - מהתחלה, התורה הראשונה, שרבנו מדבר מלימוד התורה ומתפילה, וכן התורה השניה, בכל תורה יש רמז, כי רבנו חיבר את שניהם ביחד, כי שניהם זה 'תיבה' - זה 'מילה', ואדם צריך לשמור מאד על זה, שזה "שמירת הלשון" - שהלשון שלנו תמיד תהיה

זה הלימוד של פרישת נח, היה שטף מים רבים בחוץ, והמים התגברו על הארץ חמש עשרה אמה, וכך כיסו את כל כדור העולם, וכביכול הקב"ה

עסוקה בדברים טובים, אם זה לימוד התורה, או זה תפילה, אם זה דיבורי אמונה ויראת שמים, מילה טובה בבית.

הנה יש בן אדם שהוא 'מתמיד', אז כשהוא בא לבית הוא לא רוצה לדבר... הוא חושב שזו ג"כ 'עבודה'... אבל איפה החינוך לילדים? איפה השלום בית? איפה האמונה והשמחה שצריכים להכניס בבית? זה תלוי רק בלשון קדושה! שאדם משתמש עם הלשון לדיבורים טובים, להכניס אמונה בבית, לומר מילים טובות בבית! אדם צריך שכל איך להנהיג בית!

הנה נח היה צריך לטפל בכולם, עם המשפחה, עם החיות ועם הבהמות, והיתה לו עבודה - לומר מילים לכל אחד, שבאים וטוענים: "מה יהיה פה, נח? אנחנו סגורים בתיבה"... ונח היה צריך להכניס בהם אמונה חזקה ותקווה: "עוד מעט, בעזת השם, נצא מכאן, ופה אנחנו ביחד עם השכינה!" ואת זה אדם צריך תמיד להכניס בבית - תקווה ואמונה.

הנה דבר מעניין הוא, שהדגים כן נצלו מהמבול, וזאת עפ"י דברי הפסוק (בראשית ז, כב): "כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפֵּי מוֹפֵל אֲשֶׁר בְּהַרְבֵּה מַתּוֹ", ואומר רש"י: "ולא דגים שבים (פנהדרין קח.)", ואע"פ שהמבול היה מים, אך זה היה חידוש שהם נצלו, משום שהמים היו רותחים, והם נצלו. ודגים מרמזים על נשמות ישראל,

זו העבודה של הצדיק - "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ וּמִמַּעֲבֹן יְדִינֵנוּ", אף פעם לא לחשוב: "זהו, אני אבוד כבר, אין לי

זו העבודה של הצדיק - "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ וּמִמַּעֲבֹן יְדִינֵנוּ", אף פעם לא לחשוב: "זהו, אני אבוד כבר, אין לי

זו העבודה של הצדיק - "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ וּמִמַּעֲבֹן יְדִינֵנוּ", אף פעם לא לחשוב: "זהו, אני אבוד כבר, אין לי

צדיקים נמשלים לדגים, ורבנו מזכיר זאת (ליקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן ב). נשמות ישראל כדגים שבים, שהם תמיד משוטטים במים – מימי התורה, מימי התפילה, זו החיות שלהם! דג לא יכול להתקיים בלי מים – אפילו לזמן קצר, רבי עקיבא אומר שאם אדם הוציא דג מהמים בשבת הוא כבר חייב משום נטילת נשמה, כי דג לא יכול לחיות בלי מים.

שזה המשל שרבי עקיבא אמר לפפוס [גמרא מסכת ברכות דף סא.], כשתפסו אותו על דברי תורה, אזי אמר המשל של השועל שהלך על שפת הנהר, ואמר לדגים: "רצונכם שתעלו ליבשה ונדוד אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם?" ואמרו לו הדגים: "אתה הוא שאומרים עליך פיקח שבחיות? לא פיקח אתה אלא טיפש אתה, ומה במקום חיותנו אנו מתיראין, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה". והנה, מה מונח בתוך המשל הזה? לכאורה מה צריכים פה קל וחומר? הרי דג במים הוא חי, ומחוץ למים הוא מת, אז לכאורה היו אמורים הדגים לומר לשועל "במים אנו חיים, בחוץ אנו מתים", ומה ההסבר פה שהם עשו קל וחומר? לכאורה לא שייך כאן קל וחומר כלל וכלל?!

הזכרנו מרבי ישכר דב מבעלזא זי"ע, שאמר שהסופי תיבות של השלוש פרשיות הראשונות: בראשית, נח, לך לך, זה השם של פרנסה – חת"ך, וצריכים לדקדק מאד בתחילת השנה לקיים את המצוה של שנים מקרא ואחד תרגום, ואשרי מי שיכול גם עם

רש"י, אשרי המוסר נפשו על זה בכל יום!

מוהרא"ש לימד הלימודים האלו כל החיים שלו, כמעט לא היתה שיחה שמוהרא"ש לא היה מכנים את זה – ענין של שנים מקרא ואחד תרגום, צדיק שזכה להקים עולה של תורה, והכנים את זה בעולם לאלפים ורבבות נשמות ישראל, שידקדקו במצות שנים מקרא ואחד תרגום, ובכל יום לומדים מקרא עד שמסיימים בסוף השבוע, כי אם מניחים את זה לערב שבת, זה מאד קשה להצליח לגמור את זה, ובפרט עכשיו שמתקצרים הימים – ובמוצאי שבת זה כבר מזיזים את השעון בארץ, אזי שבת נכנסת בשעה ארבע, ובקושי יש זמן להכין דברים לשבת, אבל כשאדם מתחיל כבר מיום ראשון, ולומד מהתחלת הפרשה עד 'שני', ומ'שני' עד 'שלישי', וכו' וכו', כך בקלות יכול לגמור את השנים מקרא ואחד תרגום, ועד יום שישי כבר עשה סיום.

היה מנהג קדוש של מוהרא"ש, שבליל שבת היה אומר ג"כ את כל הפרשה – פעם אחת לכל הפחות, היינו שביום שישי היה מסיים הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, ובליל שבת קודש אמר את כל המקרא של הפרשה פעם אחת.

כמה צריכים לדקדק בשבת שיהיו דיבורים טובים בבית, שלום בית אמיתי, כמה צריכים להיזהר שלא יהיו ח"ו מריבות וכעס בבית בשבת, בתיקוני זוהר כתוב שזהו האיסור של (שמות לה, ג): "לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת" – שזו אש הכעס, כמה צריכים לשמור שחלילה וחם לא יהיו מריבות וכעס בשבת, באמת צריכים להיזהר בזה בכל השבוע, אבל ביותר בשבת.

נַחַ נַחַ" – נַחַ לעילא נַחַ לתתא, נַחַ למעלה ונַחַ למטה, שזוה השבת, שאז זוכים למנוחה אמיתית. לכן זה מאד מסוגל לעסוק בלימוד התורה, כמו שהזכרנו שמוהרא"ש היה אומר את כל הפרשה גם בליל שבת, וביום השבת אנו שומעים את קריאת התורה, וזוכים לדבר כמה דיבורים להקב"ה.

הנה בחורף יש את לילי שבת הארוכים, ויש שיחה מרבנו, שאדם יכול להשתוקק ולכסוף להקב"ה בליל שבת של החורף, כמו בליל יום כיפור, כיסופים ורצונות כאלו שלא ידע להיכן 'הלך' לו כל הלילה... אדם זוכה ללמוד, להתפלל, לדבר דיבורי אמונה, כמוכּן בבית בשולחן שבת, יחד עם כל בני המשפחה, לדבר כמה דיבורי אמונה ויראת שמים, וכן סיפורי צדיקים, שמוהרא"ש היה תמיד אומר שזה החינוך הכי גדול לילדים – שולחן שבת, שיושבים ביחד, ומה מדברים? לא מדברים ח"ו פוליטיקה ושטויות, אלא מזמרים הזמירות ביחד, מספרים סיפורי צדיקים, איזה דיבורי תורה.

והאור החיים הקדוש בפרשת בראשית, כותב על הפסוק (בראשית ב, ג): "אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת", שהקב"ה ברא את הבריאה לששה ימים, ומשבת זה כבר בריאה חדשה, והאור החיים הקדוש אומר שם, שבכל הדורות – מאדם הראשון ועד עתה, היה תמיד אדם אחד – לכל הפחות – ששמר את השבת, ובכוחו ובזכותו נעשה בריאה חדשה לעוד ששה ימים. אז כל אחד צריך להסתכל על עצמו ש"אני אחיה האיש הזה, שבכוחי

הנה בחורף יש את לילי שבת הארוכים, ויש שיחה מרבנו, שאדם יכול להשתוקק ולכסוף להקב"ה בליל שבת של החורף, כמו בליל יום כיפור, כיסופים ורצונות כאלו שלא ידע להיכן 'הלך' לו כל הלילה... אדם זוכה ללמוד, להתפלל, לדבר דיבורי אמונה, כמוכּן בבית בשולחן שבת, יחד עם כל בני המשפחה, לדבר כמה דיבורי אמונה ויראת שמים, וכן סיפורי צדיקים, שמוהרא"ש היה תמיד אומר שזה החינוך הכי גדול לילדים – שולחן שבת, שיושבים ביחד, ומה מדברים? לא מדברים ח"ו פוליטיקה ושטויות, אלא מזמרים הזמירות ביחד, מספרים סיפורי צדיקים, איזה דיבורי תורה.

כל זה מהצדיק, שמתקיים בו: "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׁנוּ וְיִמְעַצְבוּן יְדֵינוּ", שזוה קורה כל שבת, באמצע השבוע – איך שיהיה – יש ענין של "מִמַּעַשְׁנוּ", וכן

תהיה הבריאה עוד ששה ימים", ואיזו בריאה תהיה? תהיה בריאה עם כל מיני השפעות טובות - בריאות, פרנסה, שלום בית, שידוכים למי שצריכים, כל מה שצריכים! כי הרי הכל תלוי בשבת, אז אדם שיש לו שכל הוא מנצל את השבת כמה שהוא יכול, בפרט בלילות השבת של החורף, יכולים למלאות אותן עם המון טוב אמיתי ונצחי.

אברהם אבינו כששמע על אנשי סדום - כפי שנקרא בפרשת שבוע הבאה -

הוא לא נח, הוא נעמד בתפילה, הוא מסר נפשו, אולי יש חמישים צדיקים, ארבעים וחמש, ארבעים, עד עשר, הוא מסר את נפשו לקרב את כולם, ומוכן לתת מעצמו דרך איך להציל את כולם, זו הדרך של אברהם אבינו, ומשה רבנו בשלימות מסר נפשו לכפר את כל העוונות של עם ישראל ולהציל אותם, אפילו כשעברו דברים קשים מאד, הוא אמר להקב"ה שאם הוא לא מכפר לעם ישראל אזי (שמות לב, לב) "מִחֲנִי נָא מִסַּפְרֶךָ אֲשֶׁר פָּתַבְתָּ" - לא מעניין אותי להיות בתורה אם לא מכפרים לעם ישראל! צריכים לקרב את כולם! "מִחֲנִי" זה אותיות "מי נח", והיינו שמשנה רבנו אמר להקב"ה, שאם ח"ו לא יכפר להם, אזי זה יהיה כמו מי נח - חורבן העולם, ואמר:

כל זה הלימודים של פרשת נח, שמצד אחד אנחנו רואים, השם ישמור, מחוץ לתיבה חורבן העולם, הכל נימח, השם ישמור, הכל נמחה, אבל היכן יש את הישועה ואת המנוחה? בתוך התיבה! זה עומד חזק כנגד הכל! כנגד כל מה שיש בחוץ! אדם עושה לעצמו שיעורים בכל המקומות, עושה לעצמו גדרים, עושה לעצמו חדרים בתוך התיבה, שלכל אחד יש את העניינים שלו - את השיעורים שלו, התפילות שלו, הוא מדקדק לבוא לבית הכנסת להתפלל במניין שלוש פעמים, ויש לו את שיעורי התורה שלו, וגם מזכה את אחרים, וכן"ל שכשנח יצא מהתיבה, אזי הוא הצטער, אך הקב"ה אמר לו: "היית צריך מקודם לעשות זאת..." הנה הוא באמת בנה את התיבה והוכיח אותם, ואמר לכולם שהקב"ה

"רבנו של עולם, אתה לא חפץ בחורבן העולם, אלא אתה חפץ בקיומו!" זו הדרך של הצדיקים, שמוסרים נפשם לקרב את כולם, וזו לא עבודה קלה, סובלים הרבה בזיונות, שפיכות דמים, מכל מיני אנשים - אנשי דלא מעלי, אבל לא אכפת להם, הם יודעים שצריכים להציל את הדור, צריכים לבנות כזאת תיבה ולהכניס את כולם בתוך התיבה.

מוהרא"ש היה תמיד מזכיר מה שכתוב בספרים, שהמידות של התיבה היו שלוש מאות אמה האורך - שזה שי"ן, וחמישים אמה הרוחב - שזה נו"ן, ושלושים אמה הגובה - שזה למ"ד, וביחד זה "לשין", שעוד הפעם אנו מוצאים את הענין הלשון - לשון הקודש, דיבורים של תורה ותפילה, כמו שרבנו אומר (ליקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן יט) שלשון קודש זה ענין שאדם מכניס את הלשון שלו בתוך דיבורים טובים - תורה, תפילה, אמונה ויראת שמים, דיבור טוב בבית, כמה זה חשוב, בני אדם מזלזלים בזה, חושבים שיקימו בית עם ביקורת וכל מיני טענות ומענות, ולא מבינים שבזה מחריבים את הבית, עושים חור בתוך התיבה, הנה

אם לנה היה חור בתיבה, מה היה קורה שם?... השם ישמור, היה נטבע עם כל מה שיש בתוכו, היה צריך להיות סגר מאד מאד חזק - "ויסגר הַיָּה בְּעֵדוּ".

הנה מעניין שהלשון הזאת של "ויסגר" מוצאים בפרשת בראשית ג"כ, כשהקב"ה ברא את האדם, ואח"כ הוא לקח "עֵצָה מֵעֵצְמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי" וכנה את האישה, אזי גם שם כתוב "ויסגר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה", וגם פה כתוב "ויסגר הַיָּה בְּעֵדוּ", שזה מרמז על הענין הזה של סגירה, שאדם צריך להיות ביחד עם אשתו ובני ביתו, בוודאי אדם שיכול לזכות את כל העולם - אדרבה, אברהם אבינו ומשה רבנו הלכו ומסרו נפשם על זה, אבל לכל הפחות שאדם ידע שהאחריות שלו היא על הבית שלו, שתמיד יהיה לו איזה דיבור טוב, ביקורת וטענות וכל מיני מענות שיש לאדם זה לא פועל כלום! זה כמו הוכחה שאינה ראויה, כמו שרבנו מסביר (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב, סי' ח) שמי שלא ראוי ונותן תוכחה ומוסר, לא רק שאינו פועל, אלא שגורם יותר גרוע, אדם צריך לדקדק תמיד לדעת איך להגיד מילה, אם הוא רוצה בבית לפעול אזי יש דרך איך לעשות זאת, עם צורה חיובית! בקלות יכול כך

לפעול מה שהוא צריך, עם חיוך, עם מילה טובה, אם זה לגבי האישה, אם זה לגבי הילדים, אשרי אדם שיש לו חכמה ושכל והוא יודע איך להוכיח, איך לבנות בית, איך שכולם יהיו בתוך התיבה הזאת.

זה הלימודים של פרשת נח, אם היינו סגורים בתוך התיבה, ומגיע זמן שיכולים לצאת, אזי אז יוצאים באמת,

ומה עושים? "צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך: כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ הוצא אתך", עכשיו תבנה את העולם מחדש. ובאמת נח יצא, והקריב קרבן להשם, וכמו שאומר הפסוק: "ויבן נח מזבח להויה ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבחה: וירח הויה את ריח הניחח", ואז קיבל הבטחה ושבועה שלא יהיה עוד מבול, והקב"ה אומר בפירושו: "פי יצר לב האדם רע מנעריו" – הקב"ה דן את כל הבריות לכף זכות, העיקר לתת לנו תקווה בחיים, שנדע שיש אפשרות להינצל מהמים ששוטפים בחוץ.

זה הלימודים של פרשת נח, ואם אדם זוכה להחזיק מעמד, לבסוף הוא יוצא, ואח"כ הוא מקבל את כל ההבטחות: "ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה" – תקימו דורות ישרים ומבורכים. את זה מקבלים מהצדיק, שעליו נאמר: "זה ינחמנו ממצעשנו ומעצבון ידינו".

אשרינו שאנו זוכים להיות מקורבים לרבי כזה, שמלמד אותנו לימודים כאלו, אנחנו צריכים לשמוח מאוד! מותרא"ש תמיד היה אומר, שיש לנו אמונת חכמים כשאנחנו בשמחה, כי רבנו ציווה אותנו להיות תמיד בשמחה, ואדם שהוא באמת מקורב לרבנו, ויש לו אמונת חכמים, הוא תמיד מתחזק בשמחה, ושמחה זה מנוחה אמיתית, וכמו שאנחנו אומרים בתפילת מנחה של שבת – שאז אנו מבקשים הרבה על מנוחה: "מנוחת אמת ואמונה, מנוחת שלום ושלווה והשקט ובטח", זו נקראת מנוחה

אמיתית, ואדם לא יגיד: "אני במנוחה", הקב"ה יעזור, שנזכה לבנות תיבה ויש בבית מחלוקת, קללות ומריבות, קדושה כזאת, להמשיך על עצמנו כל השם ישמור, זה סימן מובהק לאדם לידע אם הוא זכה למנוחה, אם בבית יש שלום ואהבה, יש שפה משותפת, וזו התכלית, שנהיה כולם בתוך התיבה הקדושה, אז האדם יודע שזכה למנוחה אמיתית! שעל זה מתפללים: צדקנו.

"רצה נא במנוחתנו", ה'רצה' זה ענין של 'צרה' כנ"ל, שהפכנו את ה'צרה' ל'צרה', וה'נא' שאומרים שם - "רצה נא במנוחתנו" - זה התפילה, זה התיבת נח, וכמו שחכמינו הקדושים אומרים: "אין 'נא' אלא לשון בקשה", וזה יביא אותנו למנוחה אמיתית.

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה להגיע לשבת קודש מתוך שמחה ורצון דקדושא, להכניס בעצמנו את הלימודים הקדושים של הפרשה, לחיות עם פרשת השבוע - כך מוהרא"ש היה תמיד חוזר על זה [בשם ה"בעל התניא", שקיבל מהמגיד], שצריכים לחיות עם הזמן - עם פרשת השבוע, שבפרשת נח יורד בעולם הכח הזה, לבנות תיבה קדושה, ולהיסגר בתוכה, ולהינצל מכל מה שקורה בחוץ.

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע"ה

להצלחת בנימין בן אהרן נ"י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים
והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ"י
הילד ישי בן סילקא יעל נ"י
והילד יהונתן בן אושרה דינה נ"י
ולרפואת הרה"ח ר' בנימין בייניש בן פערל נ"י בתושח"י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ"י

ולע"נ ר' שלמה חנוך חרש ז"ל בן ר' ישראל משה, האשה ליאת שרה בת
מרדכי ע"ה, ר' יעקב דוד בן אברהם ז"ל, מרת איטה בת הירש, האישה
הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע"ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת
יצחק מנחם שיבלט"א.

לע"נ אליעזר שלמה ז"ל בן בנימין שיבלחט"א. לע"נ אהרן בן שלמה ז"ל

**לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו' ניתן לפנות
לטלפון: 052-7691732**

כנסו לאתר 'ברסלב שלי' breslevsheli.co.il